2,668.

Przepisy o warunkach legalizowania wag handlowych zwyczajnych.

WAGI PRZESUWNIKOWE.

Uzupełnienie II.

Na podstawie art. 11-go dekretu o miarach (Dz. P. P. P. r. 1919 poz. 211) oraz § 19-go Ustawy Rzeszy Niemieckiej o miarach (Mass- und Gewichtsordnung) z dnia 30 maja 1908 r. (R. G. Bl. str. 349) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 lutego 1923 r. (Dz. U. R. P. poz. 166) zarządza się co następuje:

§ 1.

Oprócz wag, odpowiadających postanowieniom §§-ów 2÷11 przepisów o warunkach legalizowania wag handlowych zwyczajnych: wagi przesuwnikowe (POM poz. 2,66/1) dopuszcza się do legalizacji poniżej (§ 3) opisane wagi przesuwnikowe z przesuwnikiem rolkowym.

§ 2.

Wagi z przesuwnikiem rolkowym powinny odpowiadać postanowieniom §§-ów 1-go i 28-go POM poz. 2,66/1.

§ 3.

Opis mechanizmu i działania.

Ciągnienie, wywiązujące się w ściągnie 1 (Fig. 1 i 2), spowodowane przez obciążenie pomostu, przenosi się na nóż 2 dźwigni przewodniej 3. Dźwignia ta spoczywa swym nożem 4 na umieszczonem w postumencie łożysku 5 i swym nożem 6—w wieszaku 7, który łączy ją z dźwignią główną 8.

Dźwignia główna 8 ma nóż oporowy 9 we wspólnej oprawie 10 i szereg równoległych ramion odważnikowych *a*, *b*, *c*, *d*, które służą jako specjalne skale wrębowe z wrębami np. co 1, 10, 100 i 1000 *kg*.

We wręby te wpadają przesuwniki rolkowe 11.

Przesuwnik rolkowy 11, którego masa powinna być równomiernie rozłożona dokoła osi 12, jest posuwany przez widełki 13. Rama widełek może być przesuwana po prowadnicy (drążku) 14 i zatrzymywana w punktach,

Przepisy obowiązujące w miernictwie.

Czasopismo wydawane przez Główny Urząd Miar.

Warszawa, dnia 30 stycznia 1925 r.

Układać w porządku wielkości liczb tytułowych.

Cena 45 groszy. № 185.

odpowiadających każdemu wrębowi, zapomocą zębatego wycinka 15 i zapadki 15', zaopatrzonej w odpowiedni ząb; po jej zatrzymaniu ramiona widełek nie powinny się stykać z osią przesuwnika.

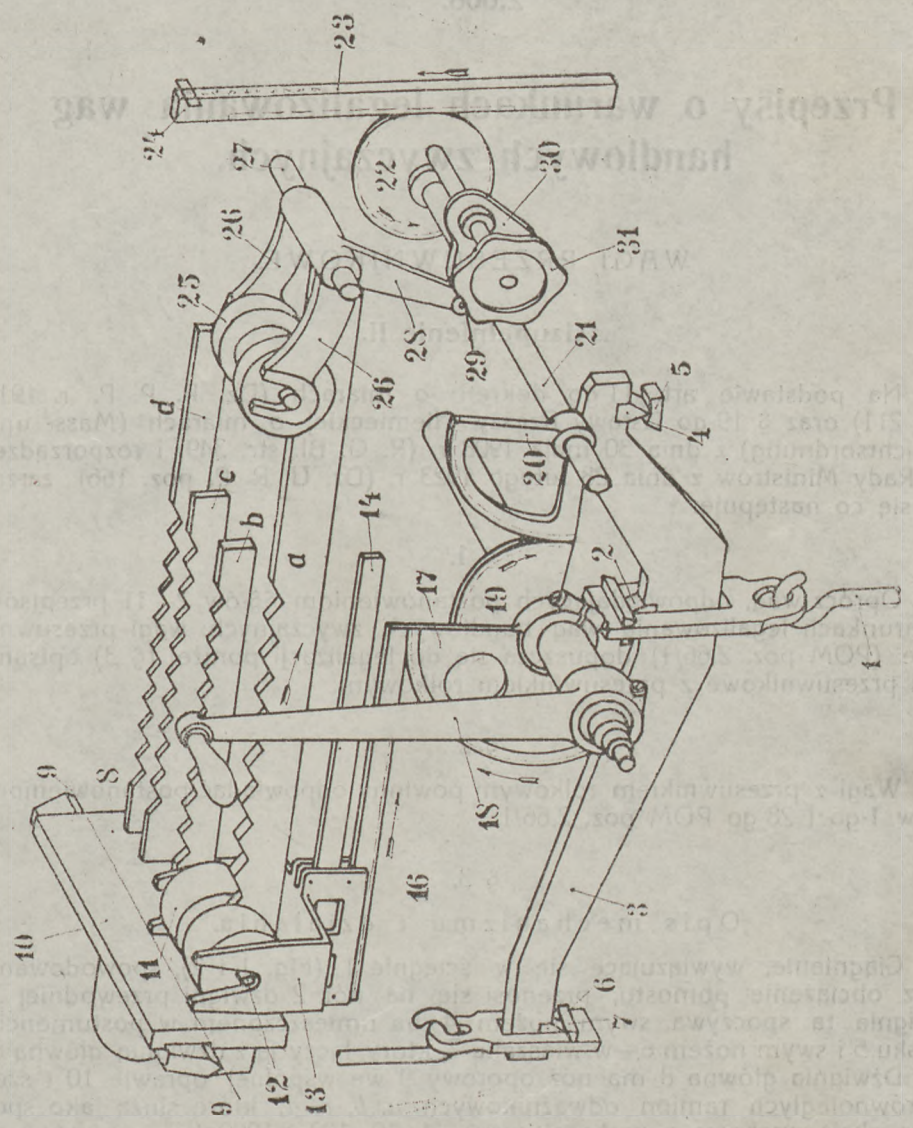

Fig. 1.

Do przesuwania widełek wzdłuż prowadnicy 14, nieruchomo do postumentu umocowanej, służy połączony z ich ramą drążek zębaty 16 i wycinek zębaty 17. Zapomocą korby 18, wycinków zębatych 19 i 20 i koła zębatego 22 wprawia się w ruch zaopatrzony w cyfry drążek zębaty 23. Okienko 24 służy do odczytywania, a urządzenie 32 i 33 do drukowania (odciskania) wyniku ważenia na papierowej taśmie. W wagach o większej nośności dodawane są specjalne przesuwniki dostawiane 25, które służą do wskazywania np. dziesiątków tysięcy kilogramów. Przesuwniki te mogą wpadać we wręby dźwigni zapomocą kątowej dźwigni 26 o osi obrotu 27. Ramię 28 tej dźwigni posiada rolkę 29, która wpada w wycięcia tarczy 30, tarczę zaś wprawia się w ruch zapomocą koła zapadkowego 31 i urządzenia, znajdującego się już nazewnątrz pudła ochronnego.

Ruch przesuwników dostawianych przenosi się na zaopatrzony w cyfry drążek 34, służący do tych, co i drążek 23, celów.

Wagi z przesuwnikiem rolkowym mogą być zaopatrzone w pomocnicze urządzenia zabezpieczające, które służą do uniemożliwienia odciśnięcia wyniku ważenia w momentach, kiedy waga nie znajduje się w wyznaczonem położeniu równowagi, a także w urządzenia, rejestrujące datę, rodzaj towaru, numer kolejny ważenia i t. p.; urządzenia te jednak nie podlegają sprawdzeniu przez urząd miar.

Na fig. 3 przedstawiony jest słupek z pudłem (t. j. część nadpomostowa) wagi. Korby 18 służą do ustawiania przesuwników rolkowych: korba *a* ustawia przesuwnik na skali z wrębami co 1000, *b* — co 100, *c* — co 10 i *d* — co 1 *kg*. Do ustawiania przesuwników dostawianych służy kółko

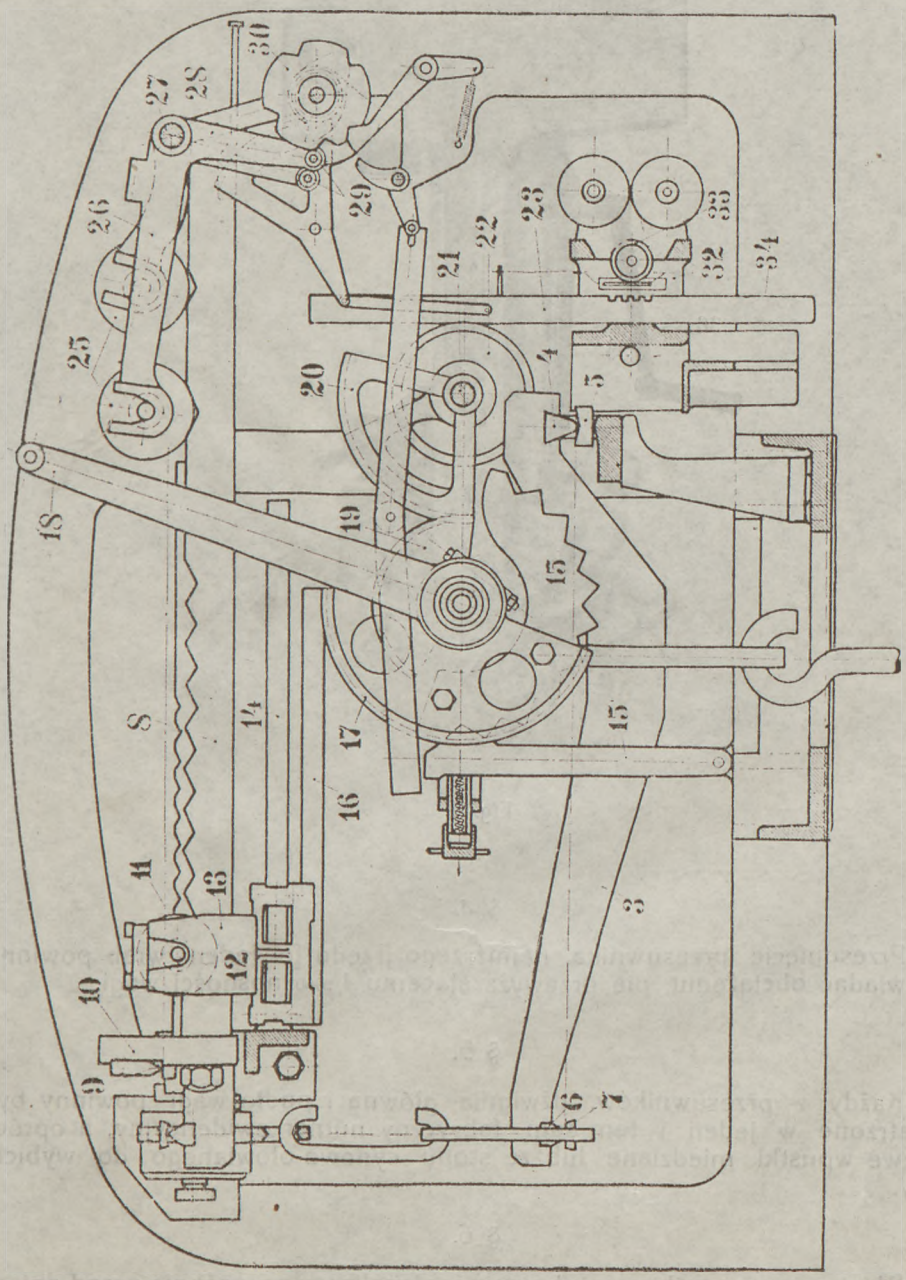

Fig. 2.

ręczne 31. Zamyka się wagę korbką 32. Kółko 33 służy do sterowania urządzenia rejestrującego datę, rodzaj towaru i t. p. Motor 34 porusza włą-

czany korbą 35 mechanizm wyłącznika wagi. Wprawianie w ruch wyłącznika może być również, w razie potrzeby, uskuteczniane ręcznie zapomocą korby 36. Do obserwacji wyznaczonego położenia równowagi służy okienko 37.

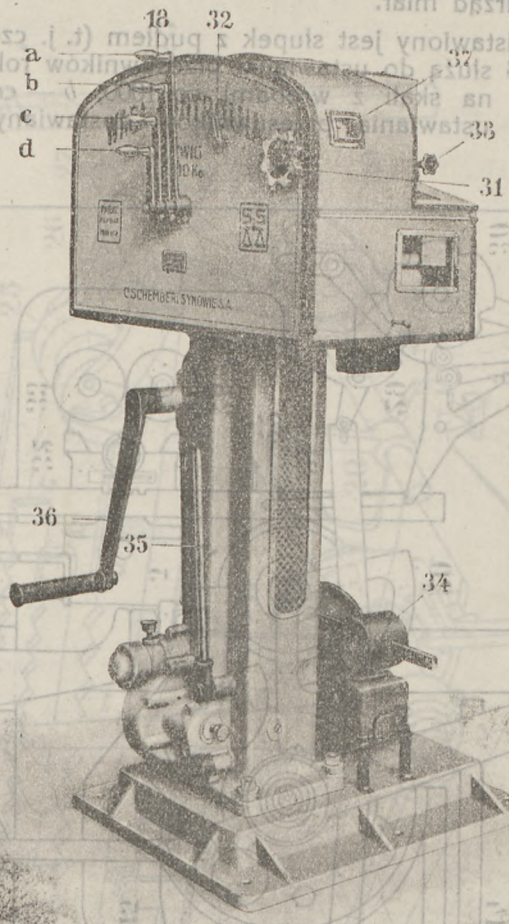

Fig. 3.

§ 4.

Przesunięcie przesuwnika najniższego rzędu o jeden wrąb powinno odpowiadać obciążeniu, nie przewyższającemu 1/2000 nośności wagi.

§ 5.

Każdy z przesuwników, dźwignia główna i pudło wagi powinny być zaopatrzone w jeden i ten sam fabryczny numer ewidencyjny, a oprócz tego we wpustki miedziane lub ze stopu cynowo-ołowianego do wybicia cechy.

§ 6.

Wagi z przesuwnikiem rolkowym, zalegalizowane próbnie przed dniem ogłoszenia przepisów niniejszych, mogą być przyjmowane do legalizacji następczej, pomimo różnic w szczegółach ich wykonania w stosunku do przepisów niniejszych.

§ 7.

Wagi, zgłoszone do legalizacji po raz pierwszy przed 1 stycznia 1926 roku, podlegają legalizacji następczej w roku 1926.

§ 8.

Przepisy niniejsze wchodzą w życie z dniem ogłoszenia.

Warszawa, dnia 24 stycznia 1925 r.

DYREKTOR GŁÓWNEGO URZĘDU MIAR:

L. S.

(—) *inż. Z. Rauszer*

GŁÓWNY URZĄD MIAR
№ 25. I. 199. 1.

Wyjaśnienie do przepisów o warunkach legalizowania wag handlowych zwyczajnych.

WAGI PRZESUWNIKOWE.

Uzupełnienie II (POM poz. 2,668).

Wagi, które są przedmiotem nin. przepisów, przedstawiają zastosowanie zupełnie nowej konstrukcji przesuwników, znajdujących się przytem wraz z dźwignią główną w zamkniętem pudle.

Dążeniem wytwórcy (fabryka Sp. Akc. C. Schember & Söhne w Wiedniu) było między innemi osiągnięcie uniezależnienia się od złej woli, niedbalstwa lub przeoczeń wagowego podczas ważenia przezeń ładunków.

Wytwórca stopniowo zbliżał się do tego celu przez zaprowadzanie zmian w mechanizmie sterującym i urządzeniach zabezpieczających, to też wagi takie, tytułem próby zalegalizowane w Polsce, różnią się między sobą w szczegółach ich wykonania. Wydaje się, iż w wadze ostatnio legalizowanej (wrzesień 1924), zagadnienie to zostało całkowicie rozwiązane.

Przy badaniu typu tych wag nasuwała się wątpliwość, 1) czy wręby dźwigni, po których wielokrotnie przemieszczają się rolki, będą okazywały dostateczną stałość kształtu, co zapewniałoby należytą wytrzymałość wagi i zachowanie jej właściwości metrologicznych, i 2) czy nie zachodzi obawa, iż skutkiem zużywania się mechanizmu, sterującego rolki po wrębach skali (posiadającego sprężyny), nie nastąpi opieranie się ramion widełek o rolki w momencie położenia równowagi, co byłoby źródłem znacznych uchybień wskazań wagi. Rozstrzygnięcie powyższych wątpliwości może jednak dać badanie tych wag po dłuższem ich użyciu.

Gdy jednak z jednej strony niektóre z większych zakładów przemysłowych w kraju kładły nacisk na dopuszczenie tych wag do legalizacji, a z drugiej strony rozstrzygnięcia wyżej opisanych wątpliwości można oczekiwać po badaniu wag, znajdujących się w dłuższem użyciu, Główny Urząd Miar uznał za możliwe dopuścić te wagi do obrotu publicznego z tem jednak, iż wagi tego typu, zgłoszone do legalizacji na podstawie POM poz. 2,668 do końca 1925 r., będą musiały być zgłoszone do następczej legalizacji przed końcem roku 1926, a wytwórca tych wag zostaje zobowiązany do piśmiennego ostrzegania o tem nabywców takich wag, przed zawarciem z nimi umowy sprzedażnej, i do nadsyłania jednocześnie odpisu takiego pisma do właściwego Okręgowego Urzędu Miar.

W końcu roku 1926 na podstawie materjału, który dostarczy ponowne zbadanie tych wag, Główny Urząd Miar poweźmie co do nich dalszą decyzję, bądź to w kierunku uznania typu za niedopuszczalny do legalizowania, bądź to nałożenia dodatkowych warunków, bądź też dopuszczenia go narówni z innemi bez szczególnych ograniczeń.

Warszawa, dnia 24 stycznia 1925 r.

GŁÓWNY URZĄD MIAR

GŁÓWNY URZĄD MIAR
№ 25. I. 199. 3.

Drukarnia Państwowa № 27583.